

МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі досліджено поняття платоспроможності підприємства, розглянуто її сутність та методики по удосконаленню управління платоспроможністю.

Ключові слова: платоспроможність, коефіцієнт платоспроможності, баланс, актив, пасив.

Abstract

In this work. investigates the concept of solvency of the enterprise, essence and methods for improving solvency management are considered.

Keywords: payment ability, solvency ratio, balance, asset, liability.

Вступ

Платоспроможність підприємства, в умовах політичної нестабільності та економічної кризи є дуже важливою для його господарської діяльності. Для того, щоб вижити в сучасних умовах, підприємствам необхідно контролювати та постійно поліпшувати фінансові показники. Дослідженням методик аналізу платоспроможності займався ряд як зарубіжних вчених-економістів, таких як: Крейніна М. М., Абрютіна М. С., Дж. К. Ван Хорн, Дж. Депалленса, так і вітчизняних, серед яких: Андрущак Є. М., Тарасенко Н. В., Зянько В. В., Фурик В. Г., Мельник В. М. Метою роботи є обґрунтування напрямів покращення управління платоспроможністю та висвітлення кращих методик для аналізу платоспроможності.

Результати дослідження

Платоспроможність – здатність держави, юридичних і фізичних осіб повністю виконувати свої зобов'язання щодо платежів, наявність у них для цього необхідних коштів [1].

Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства здійснюється за даними балансу підприємства, характеризує структуру джерел фінансування ресурсів підприємства, міру фінансової стійкості і незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування діяльності [2].

Основними показниками, на основі яких можна визначити платоспроможність підприємства, є:

- автономії або його ще називають коефіцієнтом фінансової незалежності;
- коефіцієнт фінансового леввериджу;
- коефіцієнт забезпеченості власними коштами;
- коефіцієнт покриття або платоспроможності;
- коефіцієнт фінансової стійкості.

Аналіз платоспроможності підприємства здійснюється шляхом розрахунку таких показників:

- коефіцієнта платоспроможності (автономії);
- коефіцієнта фінансування;
- коефіцієнта забезпеченості власними оборотними засобами;
- коефіцієнта маневреності власного капіталу.

Коефіцієнт платоспроможності (автономії) розраховується як відношення власного капіталу підприємства до підсумку балансу підприємства. Цей коефіцієнт показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі коштів, авансованих в його діяльність. Нормативне значення цього коефіцієнта $> 0,5$.

Коефіцієнт фінансування розраховується як співвідношення залучених і власних засобів. Він характеризує залежність підприємства від залучених засобів. Його нормативним значенням є значення < 1 і чим меншим є це значення, тим краще [3].

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами розраховується як відношення величини чистого оборотного капіталу до величини оборотних активів підприємства. Цей коефіцієнт показує забезпеченість підприємства власними оборотними коштами. Нормативне значення цього коефіцієнта $> 0,1$.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу розраховується як відношення чистого оборотного капіталу до власного капіталу. Він показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні кошти, а яка - капіталізована. Нормативним значенням коефіцієнта маневреності власного капіталу є значення > 0 .

Для характеристики платоспроможності підприємства на основі даних II розділу активу та IV розділу пасиву балансу визначають такі три коефіцієнти платоспроможності, які називають ще коефіцієнтами ліквідності чи покриття:

1. Коефіцієнт абсолютної або миттєвої платоспроможності (ліквідності). Визначають його діленням суми грошових коштів та поточних фінансових інвестицій на загальну суму поточних зобов'язань (на підсумок IV розділу пасиву). Цей коефіцієнт показує частку платіжних зобов'язань яку підприємство може сплатити найбільш мобільними коштами. Оптимальна величина його складає не нижче $0,2 - 0,25$.
2. Коефіцієнт швидкої платоспроможності (ліквідності). Визначають його діленням суми грошових коштів, поточних фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості, готової продукції, що користується попитом, тварин на відгодівлі, готових до реалізації на загальну суму поточних зобов'язань (підсумок IV розділу пасиву). Оптимальна величина цього коефіцієнта не менша 1.
3. Загальний коефіцієнт платоспроможності (ліквідності). Називають його ще коефіцієнтом покриття, коефіцієнтом поточної ліквідності. Визначають його діленням вартості всіх оборотних активів на загальну суму поточних зобов'язань (тобто ділять підсумок II розділу активу на підсумок IV розділу пасиву балансу). Оптимальна величина цього коефіцієнта складає не нижче 2 [4].

Висновки

Визначальною характеристикою фінансового стану суб'єкта господарювання є його платоспроможність. Платоспроможність визначається здатністю суб'єкта господарювання до швидкого погашення своїх короткотермінових зобов'язань.

Управління платоспроможністю підприємства ми можемо представити як процес управління активами і пасивами підприємства, до яких відносять: грошові кошти, дебіторську та кредиторську заборгованість, запаси, позаоборотні активи, залучені ресурси та власний капітал. На сучасному етапі дуже важливою є така характеристика, як платоспроможність, тому що діяльність підприємств ускладнюється тривалою кризою неплатежів, скороченням виробництва, гострим дефіцитом фінансових ресурсів, зростанням дебіторської та кредиторської заборгованості. Тому аналіз платоспроможності є надзвичайно важливим показником для забезпечення подальшої діяльності та розвитку підприємства на конкурентному ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Фінанси підприємств : практикум / Фурик В. Г., Зянько В. В., Вальдшміт І. М. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 87 с.
2. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. - Вінниця : ВНТУ, 2017. – 143 с.
3. Фінанси підприємств. Непочатенко О.О.: навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2013 – 363с.

4. Грабовецький Б. Економічний аналіз / Б. Грабовецький. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 256 с

Вероніка Вячеславівна Шаповалюк – студентка групи МОФ-146, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: shapovalyuk97@gmail.com

Науковий керівник: **Василь Григорович Фурик** – канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Veronika V. Shapovalyuk - Department of finance and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: shapovalyuk97@gmail.com

Supervisor: **Vasyl Gr. Furik** - Cand. Sc. (Eng), Assistant Professor of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia